

Mark Twain (1835 – 1910): Dobrodružství Toma Sawyera (1876)

Kapitola VI

(...) Za chvíli Tom narazil na tuláka Huckleberryho Finna, syna místního opilce. Všechny zdejší matky Huckleberryho ze srdce nenáviděly a měly z něj hrůzu, protože byl lenoch, zpusťlík, neurvalec a lump – a všechny jejich děti ho nesmírně obdivovaly. Navzdory zákazům vyhledávaly jeho společnost a přály si mít dost odvahy a být jako on. V tomhle se Tom nelišil od jiných spořádaných chlapců. Záviděl Huckleberrymu pestrý život vydědence a měl přísně zakázáno si s ním hrát. A proto si s ním hrál při každé příležitosti. Huckleberry chodil v odložených šatech po dospělých, které na něm nepřetržitě kvetly a vlály v rozdrbaných cárech. Místo čepice nosil velkou starou hučku s vykousnutou krepkou; kabát, pokud ho někdy měl, mu sahal skoro po paty; knoflíky vzadu na dragounu visely až někde pod zadkem; kalhoty držely jen na jedné kšandě; jejich zplihlý rozkrok plandal bůhví kde a roztržené nohavice se couraly blátem, když je zrovna nikdo nevyhrnul. Huckleberry přicházel a odcházel, jak se mu zlíbilo. Za pěkného počasí přespával na terasách, za deště ve velkých prázdných sudech; nemusel chodit do školy a do kostela, nikomu se nepodřizoval a nikoho neposlouchal, mohl si chytat ryby a koupat se, kde se mu zlíbilo, a mohl tam zůstat, jak dlouho chtěl; nikdo mu nezakazoval se rvát; mohl zůstat vzhůru dlouho do noci; na jaře jako první ze všech kluků běhal bos a na podzim se jako poslední vracel do bot; nikdy se nemusel mýt a převlékat do čistých šatů a uměl znamenitě nadávat. Zkrátka, tenhle kluk měl a směl všechno, co v životě za něco stojí. Všem sekýrovaným a okřikovaným spořádaným chlapcům v Saint Petersburgu to byl jasný. Tom svého romantického hrdinu pozdravil:

„Těbůh, Huckleberry!“

„Nápodobně ve věčím!“

„Copak to neseš?“

„Mrtvého kocoura.“

„Ukaž mi ho, Hucku. Jé, ten je pěkně tuhej. Kdes ho vzal?“

„Koupil od jednoho kluka.“

„Cos mu za to dal?“

„Modrej lístek a měchýř, co jsem našel na jatkách.“

„Kdes vzal modrej lístek?“

„Koupil od Bena Rogerse. Před čtrnácti dny, za takovou tu tyčku, jak se s ní honí obruč.“

„Hele – a na co je ti mrtvej kocour, Hucku?“

„Na co? Přece na bradavice.“

„Ne! Vážně? Na bradavice znám něco lepšího.“

„Vsaď se, že ne. A co?“

„Živou vodu.“

„Živou vodu? Živou vodu si strč víš kam!“

„Mám, jo? A už jsi ji někdy vyzkoušel?“

„Já ne. Ale Bob Tanner jo.“

„Kdo to říkal?“

„No, on to řek Jeffu Thatcherovi, Jeff to řek Johnnymu Bakerovi, Johnny to řek Jimu Hollisovi, Jim to řek Benu Rogersovi, Ben to řek jednomu černochovi a ten černocho to řek mně. A máš to!“

„No a co? Žádnýmu nemůžeš věřit. Žádnýmu z nich – kromě toho černocho, a toho neznám. Ale ještě jsem neviděl černocho, kterej by nelhal. Blbost! Schválně mi pověz, Hucku, jak to ten Bob Tanner dělal.“

„Prej šel a strčil ruku do vykotlanýho pařezu, kde stála po dešti voda.“

„Ve dne?“

„No jasně.“

„Stál čelem k tomu pařezu?“

„No jo. Aspoň myslim.“

„A říkal při tom něco?“

„Asi ne, ale nevím to jistě.“

„Aha! Chce někomu vykládat, že bradavice se dají odstranit živou vodou, a nemá ani páru, jak se to dělá! Takhle teda rozhodně ne. To musíš jít úplně sám hluboko do lesa, kde máš vyhlídnutéj pařez se živou vodou, přesně o půlnoci se obrátit k tomu pařezu zády, strčit do něj ruku a odříkat:

*Ječmínek seju místo kukuřice,
živá vodo, spolkni mý bradavice!*

Pak musíš rychle odejít. Uděláš jedenáct kroků se zavřenýma očima, otočíš se třikrát dokola a vyrazíš domů. Cestou ale nesmíš na nikoho promluvit. Kdybys na někoho promluvil, celé kouzlo bys zkazil.“

„To asi není špatný, ale Bob Tanner to tak nedělal.“

„To si piš, že ne. Proto je taky dodnes samá bradavice. Kdyby to s tou živou vodou dělal pořádně, neměl by ani jedinou. Já jsem si jich takhle odstranil už tisíce, Hucku. Často si hraju se žábama, tak mívám plný ruce bradavic. (...) Jen pořád nechápu, jak se to dělá s tím mrtvým kocourem.“

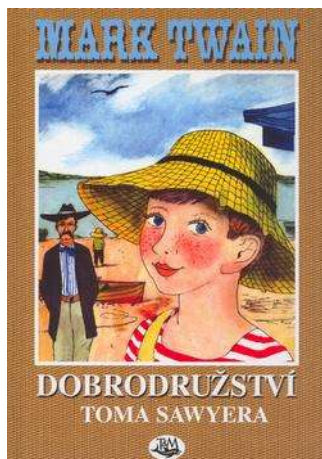
„To prostě vemeš kocoura a kolem půlnoci s ním zajdeš na hřbitov, kde pochovali nějakýho velkýho hříšníka. O půlnoci si pro něj přijde čert a možná jich bude i víc, ale ty je neuvidíš, jenom je uslyšíš jako vítr, nebo je třeba zaslechneš mluvit, a až budou toho lotra odnášet do pekla, hodíš za nima toho kocoura a křikneš: „Čerte, za nebožtíkem, kocoure, za čertem, bradavice, za kocourem! Už vás mám dost!“ A všechny bradavice jsou fuč.“

„To zní dobře. A už jsi to někdy zkoušel, Hucku?“

„Ne, ale říkala to stará bába Hopkinsová.“

„Tak na tom něco bude, protože bába Hopkinsová je prej čarodějnice.“

„Prej? To je hotová věc, Tome. Stará bába Hopkinsová je čarodějnice! Uhranula máho tátu. Sám to říkal. Jednou ji prej potkal, a kouká, že bába ho chce uhranout. Popad šutr, a kdyby bejvala neuhnula, na místě by ji zabil. Jenomže eště tu samou noc se svalil ze střechy kůlny, kde ležel ožralý, a zlomil si ruku.“

Když Tom došel ke škole – osamělému dřevěnému domku na kraji vesnice –, vkročil svižně dovnitř, aby to vypadalo, že celou cestu pospíchal. Čepici si hodil na věšák a rychle se vrhl do lavice, jako by se už nemohl dočkat, až se pustí do díla. Pan učitel, který trůnil na stupínku v pohodlném křesle s dýhovým sedadlem, chvílemi klimbal, zmožený zatuchlým vzduchem a tichým mumláním třídy. Tomův příchod ho vyrušil.

„Thomasi Sawyere!“

Tom věděl, že když ho někdo osloví celým jménem, neznamená to nic dobrého.

„Zde!“

„Pojď k tabuli. A teď nám, vážený pane, povězte, proč jste dnes přišel jako obvykle pozdě.“

Tom se už chystal vymýšlet nějakou spásnou lež, ale pak zahlédl dva dlouhé světlé copy splývající po zádech. Komu ta záda patří, poznal podle magnetické přitažlivosti, jež provází lásku. A jediné volné místo v dívčí řadě bylo vedle ní! Tom rychle vyhrkl:

„STAVIL JSEM SE NA KUS ŘEČI S HUCKLEBERRYM FINNEM!“

Panu učiteli se na chvíli zastavila krev v žilách. Bezmocně vyvalil oči. Mumlání utichlo. Všichni přemýšleli, jestli jejich bláznivě odvážný spolužák nezešílel. Pan učitel se vzpamatoval:

„Stavil ses – kde?“

„Na kus řeči s Huckleberrym Finnem.“

Ne, opravdu se nepřeslechl.

„Thomasi Sawyere, tak ohromující přiznání jsem v životě neslyšel; na takový přestupek by rákoska nestačila. Sundej si sako.“

Učitelova ruka se činila, dokud nezačala umdlévat a síla jejích úderů viditelně neochabla. Následoval povel:

„A teď se, vážený pane, račte posadit k děvčatům! A vemte si z toho ponaučení!“

Zdálo se, že hihňání, které zašumělo třídou, vyvedlo potrestaného chlapce z míry, ale skutečnou příčinou jeho rozpaků byla posvátná bázeň před neznámou bohyní a radostný děs z tak neskonaleho štěstí. Posadil se na samý krajíček dřevěné lavice, ale dívka pohodila hlavou a odsunula se dál. Třída se začala šťouchat, všichni na sebe mrkali a šuškali si, ale Tom seděl klidně, s lokty na dlouhé desce nízkého stolku, a dělal, že se něco učí z knížky.

Zájem o jeho osobu pozvolna slábl a těžký vzduch v místnosti se opět naplnil jednotvárným mumláním žáků. Za chvíli začal chlapec tajně pokukovat po děvčeti. Všimla si toho, našpulila zlostně rty a rychle otočila hlavu. Když se pak pomalu obrátila zpátky, měla před sebou broskev. Odstrčila ji. Tom ji jemně vrátil na původní místo; znovu ji odstrčila, ale už ne tak rázně. Tom ji trpělivě přisunul a ona ji tam nechala ležet. Tom načmáral na svou břidlicovou tabulku: „Prosím tě, vem si ji, ještě mám.“ Dívka se mrkla na tabulku, ale tvářila se jakoby nic. Chlapec si začal na tabulku něco kreslit a svůj výtvar zakrýval levičkou. Chvíli předstírala, že ji to nezajímá, ale brzy se u ní začala projevovat přirozená zvědavost. Chlapec kreslil dál, nevěnoval jí pozornost. Dívka se jakoby náhodou zkusila podívat, ale on vůbec nedal najevo, že si něčeho všiml. Nakonec už nemohla dál a váhavě zašeptala:

„Ukaž.“

Tom podhalil nedbale načmáraný obrázek domu se dvěma štíty a vývrtkou kouře stoupajícího z komína. Jeho kreslení postupně holčičku tak zaujalo, že zapoměla na všechno kolem. Když byl dům hotový, chvíli si ho prohlížela a znovu zašeptala:

„Je hezký. – Nakresli tam ještě pána.“

Umělec vztyčil na zahrádce před domem pána, který vypadal spíš jako jeřáb. byl tak velký, že mohl hravě překročit celý dům, ale dívka nebyla přehnaně kritická a strašák se jí zalíbil. Špitla:

„To se ti moc povedlo – a ještě nakresli mě, jak jdu kolem.“

Tom nakreslil přesýpací hodiny s kulatým měsíčkem místo hlavy a špejlovitýma rukama, do jejichž roztažených prstů umístil velikánský vějíř. Dívka řekla:

„To je nádhera – tak bych chtěla umět takhle kreslit.“

„To nic není,“ zašeptal Tom. „Naučím tě to.“

„Vážně? A kdy?“

„Přes poledne. Jdeš domů na oběd?“

„Když řekneš, tak nepůjdu.“

„Tak jo, platí. Jak se jmenuješ?“

„Becky Thatcherová. A ty? Vlastně já vím. Thomas Sawyer.“

„Tak mi říkají jenom za trest. Jinak jsme Tom. Budeš mi říkat Tome, vid’?“

„Ano.“

Tom něco načmáral na tabulku a napsaná slova zakryl, aby je Becky neviděla. Ona se však už ani trochu neostýchala a chtěla, aby jí ukázal, co napsal. Tom řekl:

„To nic není. (...) To by tě nezajímalo.“

„Když jsi takový, schválně se podívám!“ – Popadla ho malou ručkou a začala se s ním přetahovat. Tom předstíral, že se musí zuřivě bránit, ale nechal si kousek po kousku odstrčit ruku, až se pod ní objevila slova: *Miluju tě.*

„Ty hanbáři!“ klepla ho rázně přes prsty, ale začervenala se a bylo vidět, že ji to potěšilo.

A v této osudové chvíli Tom pocítil, že se jeho ucho ocitlo v pevném sevření a čísi ruka ho pomalu, leč nezadržitelně táhne vzhůru. Pod kanonádou smíchu svých spolužáků byl v tomto svěráku přemístěn do své lavice na opačném konci místnosti. Pan učitel nad ním zůstal pár minut zlověstně stát, a pak se beze slova vzdálil zpátky ke svému trůnu. Ucho Toma sice pánilo, ale jeho srdce jásal.

